

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

ÚSTŘEDNÍ INSPEKTORÁT

Květná 15, 603 00 Brno
tel.: 543 540 201, fax: 543 540 202

Vyřizuje: Ing. Romana Zatloukalová Tel.:

E-mail:

Č.j.: SZPI/AE955-3/2021

Datum: 2. 6. 2021

SZPI120214733

Vážená paní

Ústřední inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále jen „SZPI“) obdržel dne 19. 5. 2021 Vaši žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“).

Žádala jste o poskytnutí těchto informací:

„Dobrý den, k obhájení s tématem Výskyt ftalátů v mléčných výrobcích a jejich obalech mi zůstává pár nejasností s ohledem na monitoring ftalátů v České republice. Věřím, že právě Vy mi s těmito nejasnostmi můžete pomoci. Zajímalo by mě, zda-li v současné době je z Vaší strany prováděna pouze analýza ovocných destilátů a balených vín v PET lahvích na přítomnost ftalátů. Dříve (od roku 1999) jste analyzovali i vzorky minerálních vod právě na přítomnost ftalátů. Proč jste od tohoto opustili? Dále jsem si všimla v dřívější výroční zprávě, že byla ze strany SZPI prováděna kontrola i mléčných výrobků hlavně se zaměřením na organochloranové pesticidy. Provádíte ještě tyto analýzy nebo je to již v kompetenci Státní veterinární správy? Popř. proč v těchto analýzách není zahrnuto i prověření přítomnosti ftalátů? Není to v dnešní době považováno za problém? Budu moc ráda, když si na zodpovězení najdete čas, moc by mi to pomohlo k úspěšné obhajobě. Děkuji.“

Na základě této žádosti Vám zasíláme požadované informace.

SZPI se problematikou ftalátů v potravinách zabývá dlouhodobě. Výsledky kontrol prováděné na konci 90 let zaměřené na ověření zdravotní nezávadnosti destilátů a lihovin dovážených do České republiky ze zahraničí a lihovin od tuzemských výrobců ukázaly, že se v lihovinách opakovaně vyskytovaly nepovolené látky např. ethylkarbamát, aromatické uhlovodíky, ale i právě ftaláty.

Přítomnost ftalátů v lihovinách souvisela s použitím nevhodného materiálu ve fázi výroby, kdy z měkčených pryžových hadic a zátek docházelo k uvolnění ftalátů do lihoviny. Z kontrol vyplynulo, že také zahraniční výrobci zřejmě používali při výrobě lihovin nevhodné předměty a zařízení, pokryté některými druhy nátěrů nebo vyrobené z určitých druhů plastů, z nichž se mohou estery kyseliny ftalové uvolnit do vyráběného nápoje. Ve všech případech, kdy byla porušena zdravotní nezávadnost výrobků, šlo o důsledek používání nevhodné technologie.

Přípustné množství esterů kyseliny ftalové, vyjádřené jako suma bis (2-ethylhexyl)- a di-n-butyl- esterů kyseliny ftalové v lihovinách, které činilo 1 mg/kg, bylo stanoveno vyhláškou Mzd č. 53/2002 Sb., kterou se stanoví chemické požadavky na zdravotní nezávadnost jednotlivých druhů potravin a potravinových surovin, podmínky použití látek přídatných, pomocných a potravních doplňků.

Z tohoto důvodu bylo od roku 2003 sledování ftalátů a dalších látek v lihovinách zařazeno do pravidelného monitoringu cizorodých látek. Pozitivní nálezy ftalátů byly zaznamenány u poloviny odebraných vzorků lihovin. Rovněž byly zjišťovány lihoviny, u kterých množství ftalátů překročilo přípustné množství stanovené vyhláškou Mzd. V současné době je přítomnost ftalátů v lihovinách zaznamenávána ojediněle.

Kromě lihovin byly ftaláty sledovány rovněž v balených minerálních vodách. Monitorování ftalátů v minerálních vodách bylo zahájeno v roce 1999, kdy byla u více než 80 % odebraných vzorků balených minerálních vod přítomnost ftalátů prokázána. Situace se opakovala i v následujícím roce. Až s úpravou materiálů pro použití PET lahví došlo ke snížení k výskytu ftalátů v balené minerální vodě, což potvrdily i naše výsledky, kdy v letech 2004 – 2005 nebyl zaznamenán jediný pozitivní nález ftalátů. Z tohoto důvodu bylo jejich sledování vypuštěno z pravidelného monitoringu cizorodých látek a byly prováděny pouze namátkové kontroly.

Problematika kontaminujících látek v potravinách živočišného původu je primárně v kompetenci Státní veterinární správy. V případě informací ohledně ftalátů v mléčných výrobcích případně dalších kontaminujících látek v potravinách živočišného původu doporučujeme se obrátit na SVS

S pozdravem

Mgr. Jaroslav Stross
ředitel Odboru kancelář úřadu